

ହାତୀକିଆଃ ସୁସୁନ୍ ହାତୀମାନଙ୍କଂ ନାଚ

ଲେଖା : ମୁଣ୍ଡା ଲେଖକ ମଣ୍ଡଳୀ

ଚିତ୍ର : ସୁଶୀଳ କୁମାର କୁଆଁ

Original Story in Munda 'Hathiko'a Susun' — Written by Munda Writers' Group
Illustrated by: Sugrib Kumar Juanga

'Hathimananka Nacha' — Odia Translation from Munda by Munda Writers' Group

© Pratham Books, 2014. Some rights reserved. CC-BY 4.0

First Munda-Odia Edition: 2014

ISBN: 978-81-8479-512-7

Design by: Gopika Chowfla Design Studio, New Delhi

Typesetting by: Ignus-OUTREACH, Bhubaneswar

Layout by: Pratham Books, New Delhi

Printed by: EIH Limited Unit Printing Press, Manesar

Published by: Pratham Books | www.prathambooks.org

Registered office:

PRATHAM BOOKS

621, 2nd Floor, 5th Main, OMBR Layout

Banaswadi, Bangalore 560 043

T: +91 80 42052574 / 41159009

Regional Office: New Delhi | T: +91 11 41042483

Content partner: Ignus-OUTREACH

The development and printing of this book has been supported by Bernard van Leer Foundation

Some rights reserved. This book is CC-BY 4.0 licensed. Which means you can download this book, remix illustrations and even make a new story - all for free! To know more about this and the full terms of use and attribution visit <http://prathambooks.org/cc>.

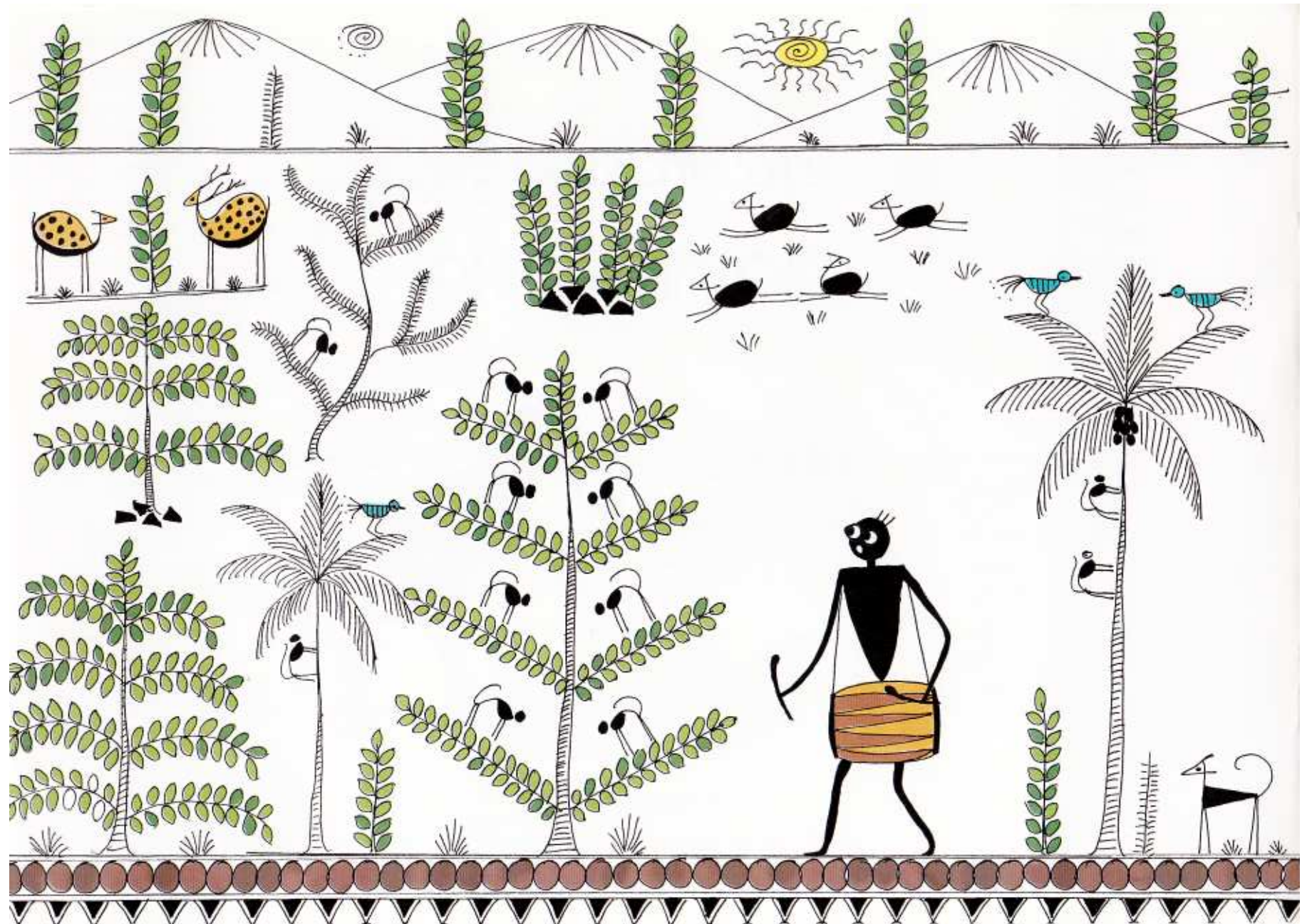

ହାତୀକଥାଃ ସୁସ୍ମର ହାତୀମାନଙ୍କ ନାଟ

ଲେଖା : ମୁଣ୍ଡା ଲେଖକ ମଣ୍ଡଳୀ

ଚିତ୍ର : ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର କୁଆଁ

ବାପି ନୁହୁମ୍ରେନ୍ ମିଆଦ୍ ହୁଡ଼ିଂର ହନାଏ ତାଇକେନାଏ ।

ଇନିଃ କେ ତଲକି ରୁ, ଲାଗିନ୍ ଇସୁ ପୁରା ବୁଗିନା ଆକ୍‌କାର ତାଇନାଏ ।
ଅକ ଇମିତାଂଗ ବାପିଆ ଡମ୍‌ଡମ୍ ବାଜା ସାଡ଼ିଆ ଇମିତାଂଗ ଆମଃ ଗି
ସୁସୁନନାଂର ନାଂମେଆ । ଇନିଃ ମେଦ୍‌ଜାପିଦ୍ ତିଇଃ ହିଲାଅ କେଏତେ ଇସୁ
ରାସିକାତେ ଡଲକି ସାଡ଼ି ତାଇନାଏ ।

ବାପି ବୋଲି ଗୋଟେ ଛୋଟ ପିଲାଟିଏ ଥିଲା ।

ତା'କୁ ଢୋଲ ବଜେଇବାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ । ତମ୍-ତମ୍-ତମ୍-ତମ୍ ଯେତେବେଳେ
ବାପିର ଢୋଲ ବାଜୁଥିବ, ତୁମର ବି ମନ କରିବ ନାଚି ଉଠିବା ପାଇଁ । ସେ ଆଶୁ ବନ୍ଦ
କରି, ହାତ ଜୋରରେ ହଲେଇ, ଅତି ଆନନ୍ଦରେ ଢୋଲ ବଜାଏ ।

ମୁଷିଂ ହୁଲାଂର ବାପି କେ ବରୁ ହାନ୍ ଫାରାମ୍ ତେ ସେନଃ ନାଂର
ହବାୟାନା । ଏନ୍ତାରେ ତଲକି ସାଡ଼ିରେୟାଃ ତାଇକେନା । ଏନାମେନ୍ତେ ଜସୁପୁରା
ରାସିକା ଜାନାଏ ।

ଏନ୍ ହାତୁ ସେନ ହରାରେ ମିଆଦ ମାରାଂର ବୁରୁ ନାମଗା ।

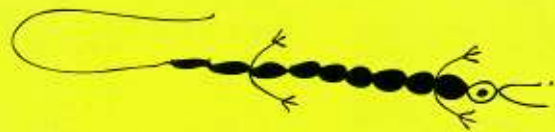
ଦିନେ ବାପିକୁ ପାହାଡ଼ ଆର ପଟ ଗାଁକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସେଠାକୁ ଯାଇ ତା'କୁ କୋଲ
ବଜାଇବାର ଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ବହୁତ ଖୁସି ଥିଲା ।

ସେ ଗାଁକୁ ଯିବା ବାଟରେ ଗୋଟେ ବଡ଼ ଜଙ୍ଗଲ ପଡ଼େ ।

ବୁରୁ ହରା ସେନ୍ ସେନ୍ ତେ ବାପି ହାତୀ କକେ ନେଲାଦ୍‌କଆ ।

ବରତେ ଥାର୍‌ଥାର୍ ଏକଲା ଜାନାଏ । ଆପେ -ଅଗି ହାତୀ କକେ ନେଲ୍
କେଏତେ ବରଯାନ୍‌ତେପେ ।

ଜଙ୍ଗଲ ବାଟେ ଯାଉ ଯାଉ ବାପି ଗୋଟେ ହାତୀ ପଲ ଦେଖିଲା ।

ସେ ତରିକି ଛାଡ଼ିଆ ! ତମେ ବି ତରି ଯାଇଥା'ନ୍ତୁ ସେ ବିରାଟ ହାତୀ ପଲକୁ ଦେଖି ।

ବାପି ଆୟାଃ ତଳକିକେ ଇସ୍ତୁପୁରା, ସାଡ଼ି କେଏତେ ହାର ନିରକେଦ୍‌କଆଏ ।

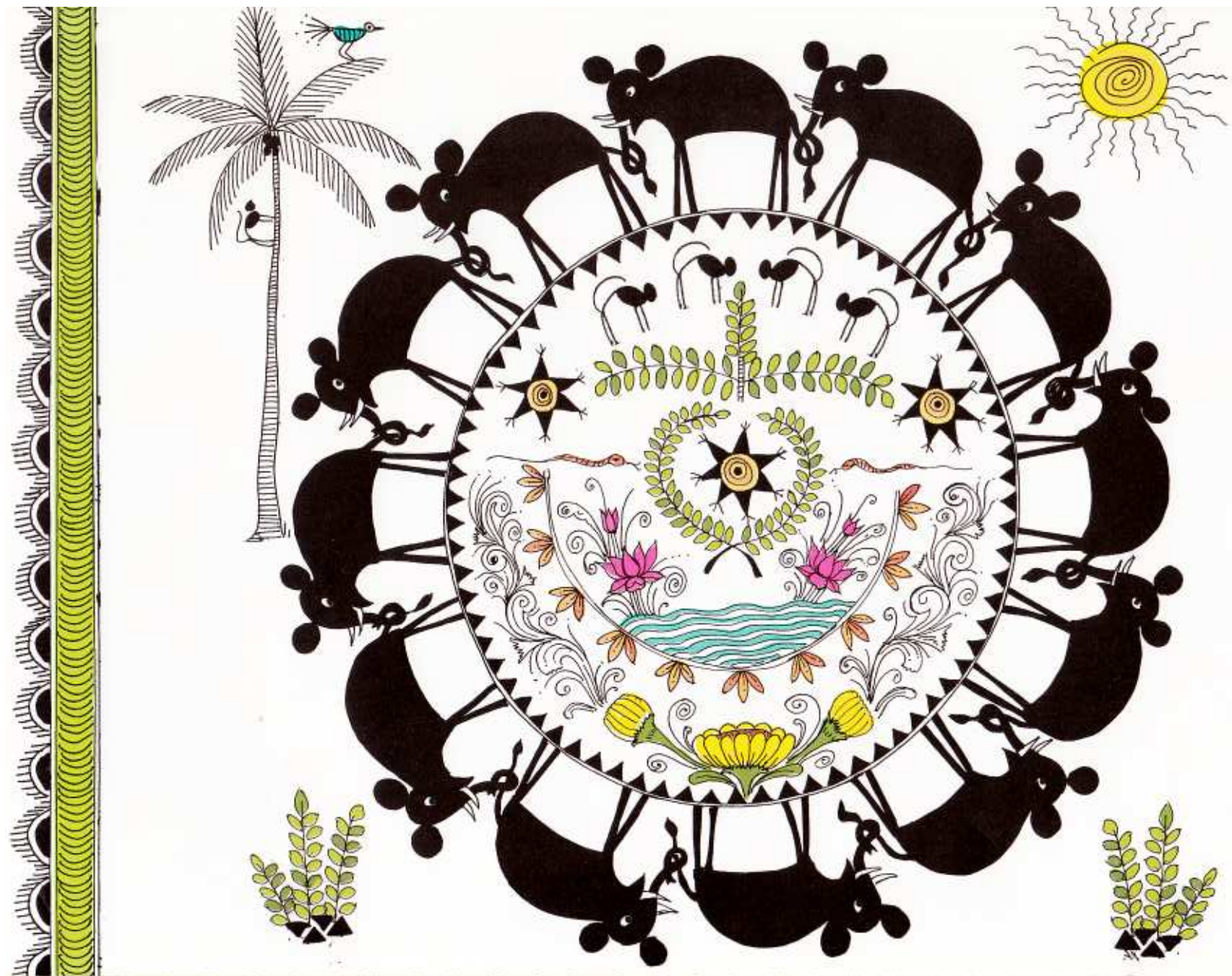
ଉଡୁଃକେଦା ଏ, ହାତୀକ ବରତେ ନିରାକ ମେନ୍ଦ ଚିୟା ହବାଜାନା ?

ବାପି ହାତୀ ମାନଙ୍କୁ ଘରଢାଲବାକୁ ଯାଇ, ଜୋରରେ ନିଜ ଜୋଲ ବଜେଇଲା ।

ଭାବିଲା ହାତୀ ମାନେ ଡରିକି ପଳେଇଯିବେ ।

କିନ୍ତୁ କ'ଣ ହେଲା ଜାଣ ?

ହାତୀକ ଡୁଲକି ବାଜା ଆୟୁମ୍ବେଏତେ ଇସୁ ପୁରା ରାସିକାଜାନାକ । ରାସିକା ତେ
କ ସୁସୁନ ଯାନା ।

ଏନକ ବାପି କେ ରିଂଡିର କେଏତେ ରାସିକା ତେ କ ସୁସୁନ ଜାନା । ନେ
ଇମିତାଂର ବାପି ଅଡ଼ାଃତେ ନିରଂଯାନା ହାତୁରେ ସେଟେର ଜାନେଏତେ ସବେନ୍କକେ
ସବେନ୍କ କାଜି ଉଦୁବାଦ୍ କଆଏ ।

ହାତୀମାନେ ଢୋଲ ଶୁଣି ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ । ଆନନ୍ଦରେ ନାଚିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ସେମାନେ ବାପିକୁ ଭୁଲି ଖୁସିରେ ଝୁମି ଝୁମି ନାଚିଲେ । ସୁଯୋଗ ସୁବିଧା ଦେଇ
ବାପି ଘରକୁ ଧାଇଁଲା । ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସବୁକଥା କହିଲା ।

ଏତା ତେ ହୁଲାଂଗ ହାତୁରେନ୍ କଡ଼ା କୁଡ଼ାକଃ ମାଦୁକାମ୍ “ବା...ହାଲାଂଗ ନାଂଗ
ତେକ ସେନ୍ ଜାନା । ଏନ୍କ ନେଲ୍ କେଦ କଥା ଚି ହାତୀ କଃ ସୁସୁନ୍ ତାଇକେନା ।
ଏନ୍କ ନେଲ୍ କେଏତେ ଆକାଦାଂୟା ଯାନାକ !

ସବେନ୍ କ ହାତୁତେକ ସେନ୍ ଯାନଚି ହାତୀ କଥା କାଜିକଃ ହାତୁରେନ୍ ହଡ଼କକେ
କଃ କାଜିଆଦ୍‌କଥା ।

ତା'ପରଦିନ ଗାଁର ପୁଅ ଝିଅ ମାନେ ମହୁଆ ଫୁଲ ଗୋଟେଇବାକୁ ଗଲେ । ସେମାନେ
ଦେଖିଲେ ହାତୀମାନେ ଏବେ ବି ନାରୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଦେଖି କି କାବା !

ସମସ୍ତେ ଗାଁକୁ ଧାଇଁ ଯାଇ ନାରୁଥିବା ହାତୀ ମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଗାଁ ବାଲୀଙ୍କୁ କହିଲେ ।

ହାତୁରେନ୍ ହଡ଼କ କିସମ୍ କିସମ୍ ରେୟାଃ ବାଜା କଃ ଇଦି କେଏତେ ସେନୋ
ଜାନାକଃ । କିସମ୍ କିସମ୍ ରେୟା ଢଲକି କ ରୁ କେଦା ।

ନାଗେଏତେଅଃଗି ବାପିଆ ବାଜା ଆୟୁମ୍ କେଏତେ ସୁସୁନ୍ ତାଇକେନାକ ।
ମିଦ୍ତେ ନିମିନ୍ ବାଜାସାଡ଼ି ଆୟୁମ୍ କେଏତେ ହାତୀକ ବାଉଳା ଯାବାଜାନା, କାଟା
ତାକଆ ନେତେ ଏନ୍ତେ ଜାନାଃ, ଆଡ଼ ସୁସୁନ୍ କାକ ଦାଡ଼ିଯାନା ।
ବୁରୁତେକ ନିରଜାନା ।

ଗାଁ ବାଲା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବାଦ୍ୟ ସବୁ ନେଇ ବାଦାରିଲେ । ନାନା ରକମର ଢୋଲ
ସବୁ ଜଙ୍ଗଲରେ ଜୋରରେ ବଜାଇଲେ ।

ହାତୀମାନେ ଏବେ ବି ବାପି ଢୋଲର ତାଳରେ ନାଚୁଥିଲେ । ଏକା ସାଙ୍ଗେ ଏତେ
ସବୁ ଢୋଲ ବାଜା ଶୁଣି ସେମାନେ ବାଉଳା ହେଲେ । ତାଙ୍କ ପାଦ ତାଳ ହରାଇଲା ।
ସେମାନେ ଆଉ ନାଚି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଜଙ୍ଗଲକୁ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇଲେ ।

ବାପି ଲେକା ଆପେଆଗି ଭଲକିରୁ ସାନାଂର ମେ ତାନା ଚି ?

ବାପି ପରି ତମର ବି ଢୋଲ ବଜାଇବାକୁ ମନ କି ?

ବାସ୍ତବତା

ଭାରତରେ ଭାଷାଗତ ବିବିଧତା ଆଉ ମଧ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗପରେ ଏକ ସମାନତା ରହିଛି । ଦୁଃଖର କଥା ଯେ, ଆଦିବାସୀ ପିଲାମାନଙ୍କର ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ତା'ଙ୍କ ନିଜ ଭାଷାରେ କୌଣସି ଗପ ବହି ନାହିଁ । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବହୁତ ଆଦିବାସୀ ପିଲାମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆସିଲେଣି । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଭାଷାରେ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ବହି ଏକ ଯାଦୁ, ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମାଧ୍ୟମ, ଯାହା ଆନନ୍ଦ ଦିଏ, ଆମୋଦିତ କରେ, ଏବଂ ପାରମ୍ପରିକ ଜ୍ଞାନର ଆଦାନ-ପ୍ରଦାନ ଦ୍ୱାରା ସାମାଜିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଗୋଟିଏ ଦୁନିଆକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୁନିଆ ସହ ସଂଯୋଗ କରେ । ବହି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁକୁ ତା ନିଜ ବାଟରେ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ଦେଇଥାଏ । ଶିକ୍ଷାକୁ ଅର୍ଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଆନନ୍ଦ ଦାୟକ ଓ ଚିନ୍ତାପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁ ପାଖରେ ତା'ନିଜ ଭାଷାରେ ବହି ରହିବା ନିହାତି ଦରକାର ।

ପରିକଳ୍ପନା

ପ୍ରଥମ ଦୁନ୍ଦସ୍ (Prathama Books) ଓ ଇଗ୍ନସ୍‌ଆରଜି (IgnusERG), ବର୍ଷାତୁ ଭାନ ଲିୟର ପାଠକ୍ଷେପନ (BvLF) ସହାୟତାରେ ଓଡ଼ିଶାର ମୁଣ୍ଡା, କୁଇ, ସଉରା ଏବଂ କୁଆଙ୍ଗ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଦଶଟି ଗପ ବହି ତିଆରି କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଗପ ଏବଂ ଚିତ୍ର ସବୁ ସେହି ଆଦିବାସୀ ଭାଷାଭାଷି ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେତେଗୋଟି କର୍ମଶାଳା ମାଧ୍ୟମରେ ଲେଖାଯାଇଛି । ଏହି ଗପ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ନାମ “ଆଦି କାହାଣୀ” ରଖାଯାଇଛି । ମୁଖ୍ୟଶ୍ରେଣୀରେ ଯେଉଁ ସଂସ୍କୃତିର ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଉନ୍ନେଷ୍ଟନୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ।

ସହଯୋଗ

ଇଗ୍ନସ୍‌ଆରଜି (IgnusERG) ସାର୍ବଜନୀନ ଲକ୍ଷଥିବା ଏକ ସଂସ୍ଥା, ଯାହା ସରାକରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନଙ୍କରେ ଶିକ୍ଷକ ସହାୟତା ଏବଂ ଗୁଣବତ୍ତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ କାମ କରୁଛି । ଶିକ୍ଷାରେ ସମତା ଆଣିବା ଏବଂ ଅବହେଳିତ ପିଲାମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ପାଇଁ ଇଗ୍ନସ୍‌ଆରଜି (IgnusERG) ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଏ । ବର୍ଷାତୁ ଭାନ ଲିୟର ପାଠକ୍ଷେପନ (BvLF), ହେଗ୍‌ର (Hague) ଏକ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂସ୍ଥା । ସାମାଜିକ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ଦୂରାବସ୍ଥାରେ ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏହାର ଲକ୍ଷ ଏବଂ ମାତୃଭାଷାରେ ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ସହଯୋଗ କରିବା ଏହାର ବିଶେଷ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ଏହି ଗପ ମୁଣ୍ଡା ଲେଖକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି । ସେମାନେ ହେଲେ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମାର ସୁରିନ, ଦୁଷ୍ମନ୍ତାୟ ମୁଣ୍ଡା, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ତପ୍ପୋ, ଉଦିତ କୁମାର ସିଂ ଓ ସତ୍ୟେଷ କୁମାର ସିଂ । ଆଦ୍ୟ ଶୈଶବ ଶିକ୍ଷାର ଭିତ୍ତିଭୂମି ସହ ଏମାନେ ନିୟମିତ ଭାବେ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହ ମିଶିଥାନ୍ତି । ଏହି ଗପରେ ଚିତ୍ର ସବୁ ସୁଶିଳ କୁମାର କୁଆଙ୍ଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚିତ୍ରିତ ଯାହା ସଉରା ପଟ ଚିତ୍ର ଉପରେ ଆଧାରିତ । ମୁଣ୍ଡା ଭାଷା ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ । ଏମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଓଡ଼ିଶାର ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଏବଂ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାରେ ବାସ କରନ୍ତି । ଏହି ଭାଷା ଓଡ଼ିଶା ବାହାରେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ ଏବଂ ଏହାର ମନମୁଗ୍ଧକାରୀ ଲୋକକଥା ସବୁ ଭାଷାବିଜ୍ଞାନୀ ଓ ସାହିତ୍ୟିକ ମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ଆକୃଷ୍ଟ କରିଛି । ଏହି ଗପ ସଂକଳନରେ, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ନୂଆ ନୂଆ ଧ୍ୱନୀ ଏବଂ ଶବ୍ଦର ପ୍ରଥମ କରି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ସେହି ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାରରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ରହିଛି ।

ଯେତେବେଳେ ବାପି ହୋଇ ଚଳାଏ, ସମସ୍ତଙ୍କର ଚାଟିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ । ଯେତେବେଳେ
ହାତୀମାନେ ହୋଇ ବାଜା ଶୁଣିଲେ ଗୋଟିଏ ଆଖ୍ୟାୟ ଏବଂ ଚମତ୍କାର ଘଟଣା ଘଟିଲା . . .

ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଅନ୍ୟ ଗପ ଶୁଣିବ ହେବା :

ବୁଆଝ

ହୁଙ୍ଗ, ହୁଙ୍ଗ, ବମ୍ ବମ୍

ବୁକୁଡ଼ା ଏବଂ ତେଲ ଗଛ

ବୁଝ

ଆସିବ, ବସିବ, ଉଠିବ ଏବଂ ଯାବତ

ବିଗୁଆ ଏବଂ ମାଟି ହେବା

ଠେକୁଆ'ର ଜାକ ଭଗ୍ନା

ମୁଣା

ହାତୀମାନଙ୍କ ଚାଟ

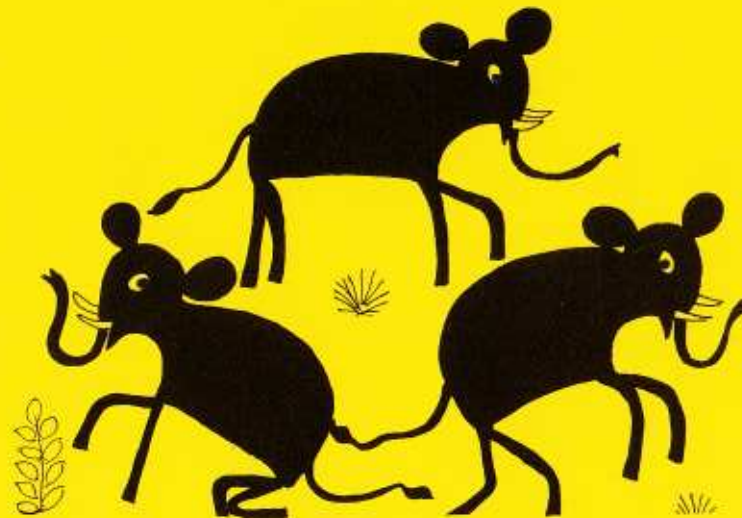
ପାଣି ମାଛି

ଘୋମାର ଚାଷ

ପବନ

ଡିଲେଇ ଓ ମୁଣା

ଠେକୁଆ ଓ କର୍କଶ

Supported by

**Bernard
van Leer**
FOUNDATION

Content partner
Ignus-OUTREACH

This Copy Not for Sale

PRATHAM BOOKS

ପ୍ରଥମ ବୁକ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଞ୍ଚା
ପାଠା ପିଲାମାନଙ୍କ ଭିତରେ ପଢ଼ିବାର ଆଗ୍ରହ
ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଚିନ୍ତିତ ଭାରତୀୟ
ଭାଷାରେ ବହି ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ ।

www.prathambooks.org

The Elephants Who Liked to Dance
(Munda-Odia)
MRP: ₹ 35.00

ISBN 978-81-8479-512-7

9 788184 795127